

1919 – JOSEF EMMANUEL KUREK (15.3.1856-12.8.1925)

1919

8.1.1919

Po Novém roce se školní provoz rozjel plnou parou. Zároveň jsme začali podávat školní polévku. Denně 200 porcí. Podle toho můj rozvrh hodin: v ½ 8 rozdávaní známek na školní polévku do jednotlivých tříd. Určení dozoru ve třídách. Zalévání květin.

Vyučování začíná v 9 hodin a trvá do 11 hodin. V 11 hodin dostane 80 školních dětí I. a II. třídy polévku. V ½ 12 se podává 80 žákům III. a IV. třídy.

V. třída v počtu 40 žáků je na řadě ve 12 hodin. Pak je polední přestávka. Od 13-15 hodin vyučování.

V 16 hodin se půjčují knihy v knihovně. Od 17-18 hodin práce v kanceláři, pak večere a do 21 hodin kancelářské práce. Takhle to jde téměř každý den.

K tomu neustále změny v učitelském sboru. Sl. **Strnad** byla přeložena do Malšína, místo ní přišel učitel Leopold **Schinko**, starý mládenec, úplně nervově zhroucený. Byl dva roky někde v Turkestánu v ruském zajetí.

Učitel Franz **Reindl** odchází do Klení, na jeho místo přichází ženatý učitel Engelbert **Zazek**. Včera a dneska hledal byt, nemohl najít nic vhodného. Nakonec mu cukrář **Sonnberger** přenechal byt v 1. poschodí. Začne 1.2.

1919 – JOSEF EMMANUEL KUREK (15.3.1856-12.8.1925)

1919

8.1.1919

Nach Neujahr setzte der Schulbetrieb mit Dampf ein. Zugleich begannen wir mit der Verabreichung der Schulsuppe. Täglich 200 Portionen. Danach mein Stundenplan: Um ½ 8 Uhr Verteilung der Schulsuppenmarken an die einzelnen Klassen. Aufstellen von Aufsehern in den Schulräumen, Blumen begießen.

Um 9 Uhr Beginn des Unterrichts bis 11 Uhr. Um 11 Uhr Abspeisung von 80 Schulkindern der I. und II. Klasse. Um ½ 12 Uhr Abspeisung von 80 Schulkindern der III. und IV. Klasse. Um 12 Uhr Abspeisung von 40 Schulkindern der V. Klasse. Hierauf Mittagspause. Von 13-15 Uhr Unterricht.

Um 16 Uhr Verleihung von Bibliotheksbüchern. Von 17-18 Uhr Kanzleiarbeit, danach Nachtmahl und dann bis 21 Uhr Kanzleiarbeit. So geht es fast täglich.

Dazu der dauernde Wechsel im Lehrkörper. Frl. **Strnad** wurde nach Malsching versetzt, dafür kam Lehrer Leopold **Schinko**, ein Junggeselle, total nervenzerrüttet. War zwei Jahre irgendwo in Turkestan in russischer Gefangenschaft.

Lehrer Franz **Reindl** kommt nach Gollnetschlag, an seiner Stelle kommt Lehrer Engelbert **Zazek**, verheiratet. Hat gestern und heute Wohnung gesucht, konnte nichts passendes finden. Endlich hat ihm der Zuckerbäcker **Sonnberger** eine Wohnung im 1. Stock überlassen. Fängt am

Do expositury v Kuří nastupuje 1.2. druhý učitel, svobodný August **Czicek**. Dají se čekat konflikty. Je to maminčin synáček. Chybějí nám stále ještě dva učitelé.

Všichni se nyní hrnou na venkov, zejména Vídeňáci, kteří mají strach, že umřou hladu. V těchto dnech sem přichází polní maršál-poručík **Kaltenegger**. Bydlí u **Schinka**.

Dienzlovi zůstávají také nejméně do konce ledna. Počasí je mimořádně hezké a teplé. Potil jsem se jako ve vrcholném létě.

Včera tady pobíhal pes, u kterého bylo podezření na vzteklinu a kousl několik psů, mezi nimi i našeho Prinzla. **Weilguny** Fritz ho nakonec na **Seidlově** louce zastřelil.

Žaludek a mozek byly poslány na vyšetření do Vídně. Jestliže diagnóza potvrdí vzteklinu, musí být všichni psi, kteří se s ním dostali do styku, usmrceni. Také náš Prinzl a Pim Dr. **Dicka**. **Mizzi** a **matka** jsou z toho hotové.

Zdražování je strašné. Některé potraviny nelze zaplatit, zejména maso. Naštěstí jsme z protekce dostali koupit dva zajíce, kus za 16 Kr.

Byli vydatní a měli velmi chutné maso. Čtvrťka nového vína je o něco levnější, namísto 3,20 Kr. pouhých 2,40 Kr. V obecním hostinci stojí nyní oběd 6 Kr. V Budějovicích je to mnohem levnější.

18.1.1919

V neděli dne **12.1.** ve Valtěřově sedlák Jos. **Sonnberger**, jméno podle chalupy **Migl**, totálně vyhořel. Bylo to žhářství ze msty, od jedné bývalé **služebné**.

Při požáru zahynul jeden krmný vůl, 6 ovcí, mnoho slepic a bylo zničeno množství

1.2. an.

Nach Hermannschlag-Expositur kommt zum 1.2. ein zweiter Lehrer, August **Czicek**, ledig. Wird Scherereien geben, ein verwöhntes Muttersöhnchen. Uns fehlen immer noch zwei Lehrer.

Alles strömt nun aufs Land, namentlich die Wiener, die Angst haben zu verhungern. Dieser Tage kommt Feldmarschall-Leutnant **Kaltenegger** hierher. Wohnt beim **Schinko**. **Dienzl** bleiben auch bis mindestens Ende Jänner. Das Wetter ist außergewöhnlich schön und warm. Habe so geschwitzt wie im Hochsommer.

Gestern lief hier ein wutverdächtiger Hund herum und hat mehrere Hunde gebissen, darunter auch unseren Prinzl. **Weilguny** Fritz hat den Köter schließlich auf der **Seidl**-Wiese erschossen.

Magen und Hirn wurden nach Wien zur Untersuchung geschickt. Stellt die Diagnose Tollwut fest, so müssen alle Hunde, die mit ihm in Berührung gekommen sind, getötet werden, auch unser Prinzl und Dr. **Dicks** Pim. **Mizzi** und die **Mutter** sind ganz aus dem Häusl.

Die Teuerung ist schrecklich. Manche Lebensmittel sind nicht zu bezahlen, besonders Fleisch. Zum Glück haben wir letzthin protektionsweise zwei Hasen, das Stück für 16 Kr. zu kaufen bekommen.

Waren sehr gut und ausgiebig. Das Viertel Heuriger wird etwas billiger, statt 3,20 Kr. nur noch 2,40 Kr. Im Gemeindegasthaus kostet das Mittagessen jetzt 6 Kr. In Budweis ist es bei weiten billiger.

18.1.1919

Sonntag, den **12.1.** ist in Waldetschlag der Bauer Jos. **Sonnberger**, Hausname **Migl**, total abgebrannt. Es war Brandlegung aus Rache von einem ehemaligen **Dienstmädel**. Bei dem Brand sind ein Mastochse, 6 Schafe, viele Hühner und viel

nevymláčeného obilí.

Zítřka tady bude taneční věneček navrátilců v sále **obecního** hostince. Vstup 7 Kr. Paní **Gangl** bude mít masné ceny.

Dnes bude pohřbená stará kovářka **Grössing**, matka **Stephi**. Bylo jí 73 let. Řezník **Müller** se chce se **Stephi** oženit, ještě se ale úplně nerozhodl, protože by jich měl v zásobě více, které by mohl obšťastnit.

Právě čtu v novinách, že jsou všechny cesty do Československa zakázané. Nutnost mít pas stále trvá.

23.1.1919

Od 21.1. tu máme československou vojenskou posádku, která sestává z 180 mužů. Z toho je 120 mužů ubytovaných ve školní budově, což velmi ruší vyučování.

Obsazená je tělocvična, doposud prázdná přízemní třída a místnost vedle kanceláře školy, kde do té doby vždy bydlel nějaký učitel.

Do Vánoc zde bydlela sl. **Strnadt**, která byla přeložena do Rožmitálu. Z této místnosti se nyní stala kancelář.

Důsledek je neustálé běhání a přecházení. Vstupní chodba (Vorhaus) je místem udílení denních rozkazů, spojené s rámusem a tabákovým kouřem, který stoupá až do druhého patra.

Přes moji intervenci u vojenského velitelství hned vedle, pískají, hulákají a zpívají vojáci celý den, protože kázeň je velmi uvolněná. Důstojníci oslovují vojáky „bratře“ a dávají najevo neuctivost, která už snad horší nemůže být.

ungedroschenes Getreide zugrunde gegangen.

Morgen ist hier ein Heimkehrer-Tanzkränzchen im Saale des Gemeinde-Gasthauses. Eintritt 7 Kr. Frau **Gangl** wird geschmalzene Preise haben.

Heute wird die alte Hammerschmiedin **Grössing**, Mutter der **Stephi**, begraben. War 73 Jahre alt. Fleischhauer **Müller** will die **Stephi** heiraten. Ist aber noch nicht ganz einig mit sich, da er mehrere zu beglücken im Vorrat hätte.

Eben lese ich in der Zeitung, dass alle Reisen in den Tschecho-Slowakischen Staat verboten sind. Ein Passzwang besteht noch immer.

23.1.1919

Seit 21.1. haben wir eine tschecho-slowakische Garnison, bestehend aus 180 Mann. Davon sind 120 Mann im Schulhaus einquartiert, was den Unterricht kolossal stört.

Besetzt sind der Turnsaal, das bisher leerstehende ebenerdige Klassenzimmer und das Zimmer neben der Schulkanzlei, wo bisher immer ein Lehrer gewohnt hatte.

Bis Weihnachten wohnte dort Frl. **Strnadt**, die nach Rosenthal versetzt wurde. Aus diesem Zimmer ist nun ein „kancelář“ entstanden. Die Folge ist ein ununterbrochenes Laufen und Gehen. Das Vorhaus ist der Ort der täglichen Befehlsausgabe, verbunden mit Lärm und Tabaksqualm, der bis in den zweiten Stock heraufreicht.

Trotz meiner Einsprache beim Militärkommando gleich nebenan, pfeifen, johlen und singen die Soldaten den ganzen Tag, denn die Disziplin ist sehr locker. Die Offiziere sprechen die Soldaten mit „Bruder“ an und zeigen eine Respektlosigkeit, die kaum höher geht.

To všechno si musíme nechat líbit.
Okresní školskou radu jsem samozřejmě informoval a poukázal na to, že to tak nemůže zůstat.

Jsem zvědav, jaké přijde rozhodnutí, tím spíš, že dnem 1.2. mají být obsazené místnosti používány, protože učitelský sbor je až na jednu osobu kompletní.

Češi se chovají velmi sebevědomě, nejen zde, ale i v okolních vesnicích. Odmlouvání nebo zpěčování neexistuje, co chtějí, to jednoduše zabaví.

Ničí se všechny ještě někde zapomenuté c. a k. nápisy nebo orlové a ostatní emblémy bývalého státního zřízení.

Na jedné straně má být jejich přítomnost zde trest za bitvu u Kaplice, na druhé straně se stráží zemské hranice.
Skutečně byla zavedena stálá patrola. Cesta přes St. Martin pravděpodobně už není otevřená.

Mají tedy zůstat až do konce mírových jednání, tedy až do konce června nebo července. Platy a stravování jsou velmi dobré.

V budově spořitelny a obecního hostince jsou umístěny po jedné četi.

Důstojníci mají soukromé byty. Je mezi nimi také mnoho slušných lidí, ale většina je brutální banda.

Taneční věneček navrátilců byl skvostně navštíven. Tančících párů bylo skoro 150. Čistý výnos byl 1400 Kr. Trval do rána do 8 hodin.

Náš jezevčík Prinzi z toho ještě vyšel se zdravou kůží. Neboť pes s podezřením na vzteklinu byl naprosto zdravý.

Das alles muss man sich gefallen lassen. Natürlich habe ich dem Bezirksschulrat Bericht erstattet und darauf hingewiesen, dass es so nicht bleiben kann.

Bin neugierig, welcher Bescheid kommt, umso mehr, weil die besetzten Räume mit dem 1.2. in Benutzung kommen sollen, da der Lehrkörper bis auf eine Person vollzählig ist.

Die Tschechen benehmen sich sehr selbstbewusst, nicht nur hier, sondern auch in den umliegenden Dörfern. Ein Widersprechen oder Verweigern gibt es nicht, was sie wollen, wird einfach mit Gewalt mit Beschlag belegt.

Alle noch irgendwo vergessenen k.k. Aufschriften oder Adler und sonstige Embleme der ehemaligen Staatsform werden vernichtet.

Einerseits soll ihr Hiersein eine Strafe für die Schlacht bei Kaplitz sein, andererseits werden die Landesgrenzen bewacht. Ein steter Patrouillendienst ist tatsächlich eingeführt. Der Weg über St. Martin ist wahrscheinlich nicht mehr offen.

Sie sollen bis zum Abschluss der Friedensverhandlungen, also bis Juni oder Juli bleiben. Die Löhnung und Verpflegung ist sehr gut.

Im Sparkassengebäude und Gemeindegasthaus sind je ein Zug untergebracht. Die Offiziere haben Privatwohnungen. Es gibt unter ihnen auch viele anständige Leute, aber das Gros ist eine brutale Bande.

Das Heimkehrer-Tanzkränzchen war glänzend besucht. Es waren an 150 tanzende Paare. Reinertrag: 1400 Kr. Es dauerte bis 8 Uhr morgens.

Unser Dackel Prinzi ist nochmal mit heiler Haut davongekommen, denn der wutverdächtige Köter war völlig gesund.

Byl jenom velmi hladový a patřil cikánům, tábořícím v blízkosti.

Hrabě propachtoval pilu jedné akciové společnosti a do St. Gabriely se nastěhoval nový **správce**, pohodový Němec. **Bazant** se na jaře přestěhuje do Příbraně.

Z **Mayerova** hostince se stala „Beseda“ jak se předpokládalo. Středisko Čechů.

Paní **Mayer** se stala ohniskem zájmu, **Hans** se pak stal takový, jako byl jeho otec.

Počasí je úplně zimní. Napadlo poměrně hodně sněhu a každý den je jinovatka. Sáňkařská dráha je poměrně dobrá. **Weidner** Alois je od té doby, co přišel z **Prahy**, velmi sklíčený.

K tomu ho česká armáda velmi šikanuje, proto vůbec nevyhází. Na shora zmíněném tanečním věnečku jsem pobyl hodinu proto, abych odevzdal svůj obolus, a zažil ten ruch.

Weidner Alois seděl ze stejného důvodu se mnou u stolu. Později nás spojila partie taroku v dolních lokalitách.

Schimakův hostinec má být opět otevřen. Řezník **Schwinghammer** se oženil s fešnou **dívkou z Prešpurku** (od 6. března 1919 se město nazývá Bratislava – pozn. překl.) a hodlá si ho propachtovat nebo už tak učinil.

Ředitel **Brand** se ženou opustí pravděpodobně Benešov. Továrna má málo zakázek. Soustružníci kovu odcházejí jeden po druhém.

Jak se zdá, ani podnik **Prym** znovu neožije.

Er war nur sehr hungrig und gehörte einer in der Nähe sich aufhaltenden Zigeunerbande.

Der **Graf** hat die Brettsäge an eine Aktiengesellschaft verpachtet und ein neuer **Verwalter**, ein gemütlicher Deutscher, ist in St. Gabriela eingezogen. **Bazant** wird im Frühjahr nach Sinetschlag übersiedeln.

Das Gasthaus **Mayer** ist zu einem Besedalokal geworden, wie vorauszusehen war. Sammelpunkt der tschechischen Elemente. Frau **Mayer** ist der Anziehungspunkt geworden. **Hans** ist wie sein **Vater** geworden.

Das Wetter ist ganz winterlich. Es liegt ziemlich viel Schnee und jeden Tag gibt es Rauhref. Schlittenbahn ziemlich gut. **Weidner** Alois ist, seit er aus Prag gekommen ist, sehr niedergeschlagen.

Dazu das tschechische Militär stierlt ihn sehr, darum geht er gar nicht aus. Am früher erwähnten Tanzkränzchen war ich, um meinen Obulus abzugeben, eine Stunde im Saal, und sah mir den Trubel an.

Weidner Alois saß aus demselben Grunde mit mir an einem Tisch. Später vereinigte uns eine Tarockpartie in den unteren Lokalitäten.

Das **Schimak**-Lokal soll wieder eröffnet werden. **Schwinghammer** Fleischhauer hat eine fescche **Pressburger** (seit 6. März 1919 offiziell Bratislava, Anm.d.Ü.) **Maid** geheiratet und will oder hat schon dasselbe gepachtet.

Direktor **Brand** und Frau werden wahrscheinlich Beneschau verlassen. Die Fabrik hat wenig Arbeit. Die Eisendreher gehen einer nach dem anderen weg. Auch das Unternehmen **Prym** scheint nicht mehr aufleben zu wollen.

26.1.1919

Zatímco píši, hulákají vedle vojáci. Včera přišlo dalších 60 mužů. Včera večer seděli štamgasti jako obvykle u Liny **Gangl** v zadní místnosti.

Náhle vchází **praporčík** s cigaretou v ústech a požaduje od **Weidnera** Luisla průkaz.

Neměl u sebe nic a byla mu proto vytýkána jeho vojenská blůza, stejně se vedlo **Weidnerovi** Franzi, který měl na sobě vojenské kalhoty. **Praporčík** nakonec odběhl, ale brzy se zase vrátil se 6 muži s nasazenými bodáky a odvádí oba k **veliteli**.

Tam se ještě odehrálo smutné intermezzo. Přítomný **poručík** (žid), který byl spolu s **Luislem** v Durazzu a snad měl s Luislem nepříjemné výstupy, ho poznal a záležitost měla pro oba **W.** mít velmi neúspěšný průběh.

Krátce, oba **Weidnerovi** jsou až do morku kosti pohoršeni a Benešovští též, ale není to nic platné. – Násilí vítězí nad právem.

Ještě hůře dopadl dnes **Pascher** Wenzel. Přijel nic netuše z Vídně a měl na sobě důstojnickou uniformu. Seděl u cukráře **Pilse**, když vešla patrola a zatkla ho.

Navzdory všemu vysvětlování byl eskortován do Kaplice a bylo mu spíláno do vlastizrádců. V tuto hodinu není ještě zpět.

Jak se proslýchá, dojde zde na hranici brzy k větší pohromě. Němečtí Rakušané hromadí na hranici silné posily. Příští týden má přijít 1000 legionářů.

Hovoří se také o evakuaci větších obcí, například i Německého Benešova.

26.1.1919

Während ich schreibe, johlen nebenan die Soldaten. Gestern sind weitere 60 Mann angekommen. Gestern Abend saßen die Stammgäste wie gewöhnlich bei der **Gangl** Lina im hinteren Zimmer. Plötzlich kommt ein **Fähnrich** mit einer Zigarette im Mund herein und verlangt vom **Weidner** Luisl den Ausweis.

Er hatte nichts dabei und so wurde er wegen seiner Militärbluse beanstandet, ebenso der **Weidner** Franz, der eine Militärhose anhatte. Schließlich rennt der **Fähnrich** weg, kommt aber bald mit 6 Mann, mit aufgefplanten Bajonetten, wieder, und führt die beiden ab zum **Kommandanten**.

Dort hat es noch ein trauriges Intermezzo gegeben. Ein anwesender **Leutnant** (Jude), der mit **Luisl** in Durazzo beisammen war und vielleicht mit **Luisl** unangenehme Auftritte hatte, erkannte **Luisl** und die Geschichte soll sehr unerquicklich für beide **W.** verlaufen sein.

Kurz, die beiden **Weidners** sind bis auf die Knochen empört und die Beneschauer auch, aber es hilft nichts. - Gewalt geht vor Recht.

Noch schlimmer erging es heute dem **Pascher** Wenzel. Er kam ahnungslos von Wien und hatte die Offiziersuniform an. Er saß beim Zuckerbäcker **Pils**, als eine Patrouille hereinkam und ihn verhaftete.

Trotz aller Aufklärung wurde er unter Eskorte nach Kaplitz geführt und als Landesverräter beschimpft. Bis zur Stunde ist er noch nicht zurück.

Wie man hört, wird es hier an der Grenze bald zu einem größeren Debakel kommen. Die Deutsch-Österreicher sammeln an der Grenze starke Kräfte. Nächste Woche sollen 1000 Legionäre kommen. Man spricht auch vom Evakuieren größerer Orte, so auch Deutsch-Beneschau.

Co jsem tento týden musel všechno spolknout, by mi vystačilo na několik příštích let.

Dnes se zde koná schůze socialistů. Stanovisko k chystaným obecním volbám. Jako kandidát na starostu je jmenován křivý „Lepsch“.

4.2.1919

Náš jezevčík je už tam, kde není možné setkání. Dodatečně opakované bakteriologické vyšetření jezevčíka Pima doktora **Dicka** potvrdilo vzteklinu. Nad našim územím je vyhlášena kontumace psů.

Naše česká posádka hraje nadále první housle. Dnes střelil jeden voják omylem do stropu.

Okresní školská rada nám dala na vědomí, že proti okupantům nelze nic podniknout.

Když jsem si stěžoval, řekla mi nedávno nějaká šarže, že škola je vedlejší a potřebují-li ještě jednu nebo dvě místnosti, musí být tyto dány k dispozici.

Krade se bez ostychu, - za bílého dne. To jsou poměry, které dříve nebyly považovány za možné. Přitom je nutné být v hovoru velmi opatrný, jinak Vás hned zavřou. To už se některým Benešovským stalo.

Povídá se tady, že posádka v několika málo dnech odtáhne, ale velitel prohlásil, že dříve, než za dva měsíce na to není ani pomyšlení.

Je učitel a vůči mně docela slušný. Vystavuje také propustky a pasy. Bez propustky se nelze odvážit přiblížit se k hranicím.

Was ich in dieser Woche habe herunter schlucken müssen, würde für mehrere Jahre ausreichen.

Heute ist hier eine Sozialisten-Versammlung. Stellungnahme zur bevorstehenden Gemeindewahl. Als Bürgermeisterkandidat wird der krumme „Lepsch“ aufgestellt.

4.2.1919

Unser Dackel ist in Gefilden, wo es kein Wiedersehen gibt. Die nachträgliche nochmalige bakteriologische Untersuchung von Dr. **Dicks** Dackel Pim ergab untrüglich Tollwut. Nun ist wieder über unsere Gegend eine Hundekontumaz verhängt worden.

Unsere tschechische Besatzung spielt weiterhin die erste Geige. Heute hat ein Soldat aus Versehen in den Plafond geschossen. Der Bezirksschulrat hat uns wissen lassen, dass gegen die Besatzer nichts zu machen wäre.

Neulich sagte eine Charge zu mir, als ich mich beschwerte, Schule ist Nebensache, wenn wir noch ein oder zwei Zimmer benötigen, müssen dieselben zur Verfügung gestellt werden.

Gestohlen wird ohne Scheu, - bei hellichem Tage. Das sind Zustände, die man nicht für möglich hielt. Dabei muss man im Sprechen sehr vorsichtig sein, sonst sitzt man gleich im Loch. Ist schon einigen Beneschauern geschehen.

Es gehen Gerüchte um, dass die Besatzung in wenigen Tagen abmarschiert, doch der Kommandant sagt, dass vor zwei Monaten kein Gedanke daran ist.

Er ist Lehrer und mir gegenüber ziemlich anständig. Er stellt auch Passierscheine und Pässe aus. Man darf es nicht wagen, sich der Grenze ohne Passierschein zu nähern.

Zde zaměstnanému učiteli Leopoldu **Schinkovi** byl už dvakrát prošťárán byt. Totéž se stalo ve škole ve Velkých Skalínách. Přepokládalo se, že tam jsou nepovolené zásoby **Anderla** Hanse. Nebylo ale nalezeno nic. Zde se každý učí česky, také **Mizzi**.

Již několik dní nepřetržitě sněží a mrzne. Svateb je přešřel.

Navrátilci jsou veselí a bezstarostní. Každou neděli je taneční zábava skoro ve všech hostincích.

Mezitím „**Federntänze**“ a jiné zábavy. Buršácký spolek bude také ještě pořádat věneček v kostýmech.

Nový vedoucí pily jménem **Wieden** je šarmantní pán a k tomu ryzí Němec. Paní Karolina **Gangl** si propachtovala **Schimakovu** hospodu a stěhuje se tam 1.3.

Obecní hostinec bude tento týden znovu propachtován. Jsem zvědav, kdo tam bude hostinský. Štamgasti se samozřejmě stěhují s Linou k **Schimakovi**.

Pan **Brand** se musí přestěhovat, nemůže ale nalézt žádný byt. Také **Herlinger** se obává výpovědi. Kam, když není volné nic vhodného?

Zařídil se tu nový **hodinář**. **Czuchal** je stále ještě v Rusku a nedává o sobě vůbec slyšet.

Policista **Klantzky** a **synové Hoffelnera** pekaře se také domů ještě nevrátili. Všichni ostatní už jsou tady.

Řídící učitel **Tummler** napsal 8stránkový dopis, věrný obraz jeho zvláštního charakteru. Je vždy churavý, chtěl by ze silně českých Prachatic pryč, obává se o své věci v Německém Benešově, nemůže se ale odhodlat je odvézt nebo prodat.

Dem hier angestellten Lehrer Leopold **Schinko** wurde schon zweimal seine Wohnung durchstöbert. Desgleichen die Schule in Groß-Gallein. Man vermutete dort unbefugte Vorräte des **Anderl** Hans. Sie fanden aber nichts. Hier lernt alles Tschechisch, auch **Mizzi**.

Seit einigen Tagen schneit und friert es ununterbrochen. Hochzeiten gibt es in Hülle und Fülle. Die Heimkehrer sind lustig und fidel. Jeden Sonntag gibt es Tanzunterhaltungen in fast allen Gasthäusern.

Dazwischen Federntänze und sonstige Unterhaltungen. Der Burschenbund wird auch noch ein Kostümkränzchen arrangieren.

Der neue Sägeleiter mit Namen **Wieden** ist ein charmanter Herr und dazu ein Kerndeutscher. Frau Karoline **Gangl** hat das **Schimak**-Gasthaus gepachtet und zieht am 1.3. dort ein.

Das Gemeinde-Gasthaus wird diese Woche neu verpachtet. Bin neugierig, wer da Wirt wird. Natürlich ziehen die Stammgäste mit der **Lina** zum **Schimak** um.

Herr **Brand** muss umziehen, findet aber keine Wohnung. Auch **Herlinger** befürchtet die Kündigung. Wohin, wenn nichts passendes leer ist?

Ein neuer **Uhrmacher** hat sich etabliert. Uhrmacher **Czuchal** ist noch immer in Russland und lässt nichts von sich hören. Auch Polizeimann **Klantzky** und die **Söhne** des **Hoffelner** Bäckers sind noch nicht heimgekehrt. Alle anderen sind schon da.

Oberlehrer **Tummler** schrieb einen 8-seitigen Brief, ein Spiegelbild seines absonderlichen Charakters. Er ist immer kränklich, möchte aus dem stark tschechischen Prachatitz hinaus, fürchtet sich um seine Habseligkeiten in Deutsch-Beneschau, kann sich aber nicht

Kdyby věděl, že v blízkosti jeho bytu se usadili čeští vojáci, kteří nerozlišují tak přesně, co je tvé a co patří mně, nemohl by spát. Jako dík za jisté laskavosti mi poslal dárek, a to historickou fajfku z mořské pěny se stříbrným kováním.

Píše: V zásuvce stolu v malém obývacím pokoji najdeš fajfku z mořské pěny, se stříbrným kováním.

Vezmi si ji na památku, pochází od císaře Františka Josefa, který ji dal darem svému ministru školství **Schulzovi**, rytíři **Strassnitzky**.

Jeho **syn, vrchní finanční rada**, ji dal mému otci. Musím říci, fajfka je výstavný kousek, mistrovská řezbářská práce s četným stříbrným kováním.

Z fajfky z mořské pěny z poslední doby se kouří špatně, ale tato fajfka je čestná výjimka. Kouřím ji už nějakou dobu a musím říci, že to je moje nejlepší fajfka.

Z brambor uložených ve sklepě jich hodně zčernalo. Musíme proto velmi šetřit, aby zbylo něco pro jarní sadbu. Ke koupi není nic, i kdyby člověk platil za bramboru korunu.

Tu a tam činím morální nátlak na své žáky a dostávám darem malá množství.

S vypsáním konkurzu na zdejší místo řídícího učitele se stále nic neděje. Jsem zvědavý, jak to bude ještě dlouho trvat.

16.3.1919

Konkurz na zdejší místo řídícího učitele je konečně vypsán s termínem 19. dubna. Bude mnoho uchazečů, protože je známo,

entschließen, dieselben wegzuführen oder zu verkaufen. Wenn er wüsste, dass in der Nähe seiner Wohnung tschechische Soldaten hausen, die es mit Dein und Mein nicht so genau nehmen, könnte er nicht schlafen. Als Dank für gewisse Gefälligkeiten hat er mir ein Geschenk gemacht, und zwar eine historische mit Silber beschlagene Meerschaumpfeife.

Er schreibt: In der Schublade des Tisches im kleinen Wohnzimmer wirst du eine meerschäumende Pfeife, mit Silber beschlagen, finden, nimm sie dir zum Andenken, sie stammt vom **Kaiser** Franz Josef, der sie seinem Unterrichtsminister **Schulz**, Ritter von **Strassnitzky** zum Geschenk machte.

Dessen **Sohn, Oberfinanzrat**, spendete sie meinem Vater. Ich muss sagen, die Pfeife ist ein Prachtstück, wunderbar geschnitzt, und schwer mit Silber beschlagen.

Die Meerschaumpfeifen aus jüngster Zeit rauchen sich schlecht, aber diese Pfeife ist eine rühmliche Ausnahme. Ich rauche daraus seit Tagen und ich muss sagen, es ist meine beste Pfeife.

Von den eingekellerten Kartoffeln sind viele schwarz geworden. So müssen wir sehr sparen, damit etwas für die Frühjahrsaussaat übrigbleibt. Zu kaufen bekommt man selbst für eine Krone pro Kartoffel nichts.

Dann und wann übe ich einen moralischen Druck auf meine Schulkinder aus, und so erhalte ich kleine Mengen als Geschenk. Mit der Konkurs-Ausschreibung der hiesigen Oberlehrerstelle ist noch immer nichts. Bin neugierig, wie lange das noch dauert.

16.3.1919

Die hiesige Oberlehrerstelle ist endlich ausgeschrieben und mit Konkurspflicht bis zum 19. April. Bewerber wird es viele

že už jsem zralý pro penzi. Protože mne k tomu vyzvali, tak se budu ucházet také.

Uvidím, jak bude vypadat spravedlnost. Kolega **Hacker** dnes požádal o své penzionování. Nově zaměstnání jsou sl. Anna **Engel** z Nových Hradů a pan Wilém **Paschek**, syn **řídícího učitele** v Hojně Vodě.

Dopisy do Vídně smějí být posílány pouze, jsou-li otevřené, na každý pád lepší, v porovnání s dosavadním poštovním zákazem. Od **13.3.** máme opět mnoho nového sněhu, který hned roztává. Ulice vypadají strašně. Tady už bylo hezky jako v květnu, bez jakékoli stopy sněhu a ledu, ale nyní se lámou četné větve pod tíhou sněhu.

Weidner Al. a **Frz.** jsou stejně jako **Lorbeck** a mnozí jiní bez místa. Zdejší rota má být v příštích 14 dne ještě zvětšena.

Tím se zdejší stravovací poměry ještě mnohem víc zhorší. Před okolkováním bankovek jsme museli na berním úřadě v Nových Hradech uvést upsané válečné půjčky.

30.3.1919

Viktor Kurek byl v Benešově. Hosté ve školní budově včera odtáhli. Nyní je v domě opět klid.

10.4.1919

Při okolkování vkladních knížek bylo provedeno 1/2procentní snížení.

25.4.1919

Poštovní poměry v rámci Československa se poněkud zlepšily.

Do Vídně je to ale stále ještě pochybné.

geben, da man weiß, dass ich schon pensionsreif bin. Da man mich dazu aufgemuntert hat, werde ich mich auch bewerben. Werde sehen, wie die Gerechtigkeit aussieht. Kollege **Hacker** hat heute um seine Pensionierung angesucht. Neu eingestellt sind Frl. Anna **Engel** aus Gratzen und Herr Wilhelm **Paschek**, Sohn des **Oberlehrers** in Heilbrunn.

Briefe nach Wien können nur befördert werden, wenn diese offen sind, immerhin etwas besser, wie die bisherige Postsperre. Seit dem **13.3.** haben wir wieder viel Neuschnee, der im Tauen begriffen ist. Die Straßen sehen fürchterlich aus. Da es hier schon maienmäßig schön war, ohne eine Spur von Schnee und Eis, brechen jetzt viele Äste unter der Schneelast.

Weidner Al. und **Frz.** sind genau wie **Lorbeck** und viele andere stellenlos. Die hiesige Garnison soll im Verlauf der nächsten 14 Tage noch vergrößert werden.

Damit werden die hiesigen Ernährungsverhältnisse noch viel schlechter. Vor der Banknoten-Abstempelung mussten wir beim Steueramt in Gratzen die gezeichneten Kriegsanleihen angeben.

30.3.1919

Viktor Kurek war in Beneschau. Die Gäste im Schulhaus sind gestern abgezogen. Nun herrscht wieder Ruhe im Gebäude.

10.4.1919

Bei der Abstempelung der Sparkassenbücher wurde ein 1/2 % Abzug gemacht.

25.4.1919

Die Postverhältnisse innerhalb der Tschecho-Slowakei haben sich etwas verbessert. Nach Wien ist es aber noch immer zweifelhaft.

Velikonoční počasí bylo mizerné a pokračuje to. Střídají se déšť, sníh a bouře, přitom je psí zima.

Sníh ležel ve vrstvě asi 8-10 cm, na okenních tabulkách jsme měli půvabné kresby – kuriózní jarní květiny. Nyní máme zde 3 politické strany.

Sociální demokraté, německá sociální lidová strana, vlastně konservativní strana a křesťansko-sociální strana se svými důvěrníky **Bauerem**, hospodským v Oberortu (horní část obce) a **Schatzlem** Franzem, krejčovským mistrem.

18.5.1919

Při zkušební volbě do obecního výboru bylo odevzdáno 800 hlasů. Výsledek byl následující:

1. Sladek Wenzel	490
2. Pils Julius	475
3. Mayer Hans	466
4. Czutka Franz	464
5. Guschlbauer	450
6. Resch Moritz	436
7. Hanusch , Černé Údolí	433
8. Böhm Franz	425
9. Klinger Ignaz	416
10. Wolf Alois	401
11. Klement Wenzel	400
12. Schinko Josef	380
13. Guschl Franz	379
14. Böhm Josef	364
15. Scheder Ignaz	359
16. Meinhard	357
17. Czerwenka Karl	346
18. Proksch Franz	338
19. Antoni Martin	333
20. Anderl Johann	329
21. Weilguny , zámečník	329
22. Schwinghammer	321
23. Sonnberger Johann	321
24. Thurn Franz	321
25. Mais Johann	319
26. Waldherr Franz	318
27. Gangl Franz	310
28. Sekora Wenzel	308

Das Osterwetter war miserabel und ist es noch immer. Regen, Schnee und Stürme wechseln sich ab, dabei eine Hundekälte.

Der Schnee lag etwa 8-10 cm hoch und an den Fensterscheiben hatten wir zierliche Blumen, - kuriose Frühlingsblumen. Wir haben nun 3 Parteien hier.

Sozialdemokraten, die deutsch-soziale Volkspartei, eigentlich die bürgerliche Partei, und die christliche-soziale Partei mit ihren Vertrauensmännern **Bauer**, Gastwirt im Oberort, und **Schatzl** Franz, Schneidermeister.

18.5.1919

Bei der Probe-Wahl für den Gemeinde-Ausschuss wurden 800 Stimmen abgegeben. Das Ergebnis war:

1. Sladek Wenzel	490
2. Pils Julius	475
3. Mayer Hans	466
4. Czutka Franz	464
5. Guschlbauer	450
6. Resch Moritz	436
7. Hanusch , Schwarzthal	433
8. Böhm Franz	425
9. Klinger Ignaz	416
10. Wolf Alois	401
11. Klement Wenzel	400
12. Schinko Josef	380
13. Guschl Franz	379
14. Böhm Josef	364
15. Scheder Ignaz	359
16. Meinhard	357
17. Czerwenka Karl	346
18. Proksch Franz	338
19. Antoni Martin	333
20. Anderl Johann	329
21. Weilguny , Schlosser	329
22. Schwinghammer	321
23. Sonnberger Johann	321
24. Thurn Franz	321
25. Mais Johann	319
26. Waldherr Franz	318
27. Gangl Franz	310
28. Sekora Wenzel	308

29. Herzog 299
30. Klinger Franz 298

29. Herzog 299
30. Klinger Franz 298

Mezi nimi 16 sociálních demokratů a 14 z konservativní strany. Křesťansko-sociální strana měla příliš málo voličů.

Darunter 16 Sozialdemokraten und 14 Bürgerliche. Die christlich-soziale Partei hatte zu wenig Wähler.

Jako náhradníci byli zvoleni:

In den Ersatz kamen:

1. Hoffelner, Wirt 295
2. Hacker Karl 295
3. Millner Laurenz 291
4. Sperker Johann 279
5. Schmoll Franz 274
6. Dr. Dick Theodor 288
7. Bürger Matthias 259
8. Manoch Wenzel 249
9. Holzhacker Karl 232
10. Steinecker 220
11. Hoffelner Franz 217
12. Rienessl, Müller 212
13. Holzhacker, Kleppen 208
14. Pascher Johann 204
15. Welan Johann sen. 203

1. Hoffelner, Wirt 295
2. Hacker Karl 295
3. Millner Laurenz 291
4. Sperker Johann 279
5. Schmoll Franz 274
6. Dr. Dick Theodor 288
7. Bürger Matthias 259
8. Manoch Wenzel 249
9. Holzhacker Karl 232
10. Steinecker 220
11. Hoffelner Franz 217
12. Rienessl, Müller 212
13. Holzhacker, Kleppen 208
14. Pascher Johann 204
15. Welan Johann sen. 203

Mezi nimi 4 sociální demokraté a 11 z konservativní strany. Vlastní volby do obecního zastupitelství se budou konat **15.6.1919.**

Darunter 4 Sozialdemokraten und 11 Bürgerliche. Die eigentliche Wahl für die Gemeindevertretung findet am **15.6.1919** statt.

20.5.1919

Na zdejší místo řídícího učitele se ucházelo v dubnu následujících 8 uchazečů:

20.5.1919

Für die hiesige Oberlehrerstelle bewarben sich im April die folgenden 8 Kompetenten.

1. Jaksch, řídící učitel v *Klení*
2. Edelmann, řídící učitel v *Dobré vodě*
3. Tomann, učitel v *Nových Hradech*
4. Wotruba, učitel v *Rožmberku*
5. Scherkl, učitel ve *Stropnici*
6. Pils Ignaz, ředitel školy ve *Velkých Skalinách*
7. Achatz, učitel v *Horním Dvořišti*
8. Kurek, prov. řídící učitel zde.

1. Jaksch, Oberl. in *Gollnetschlag*
2. Edelmann, Oberl. in *Bründl*
3. Tomann, Lehrer in *Gratzen*
4. Wortuba, Lehrer in *Rosenberg*
5. Scherkl, Lehrer in *Strobnitz*
6. Pils Ignaz, Schulleiter in *Groß-Gallein*
7. Achatz, Lehrer in *Oberhaid*
8. Kurek, prov. Oberlehrer hier.

Zdejší místní školská rada sestavila návrh:
1. Kurek, 2. Scherkl a 3. Pils Ignaz.

Der hiesige Ortsschulrat brachte davon in Terno-Vorschlag: 1. Kurek, 2. Scherkl und 3. Pils Ignaz.

Na schůzi okresní školské rady, konané dne **20.5.** byl Josef **Kurek** jednohlasně jmenován definitivním řídícím učitelem v Německém Benešově.

Byl jsem velmi překvapen, když ve 2 hodiny odpoledne se objevil celý učitelský sbor v kanceláři školy. Učitel **Zazek** měl ke mně proslov a všichni blahopřáli novopečenému řídícímu učiteli. Tato jednoduchá, ale upřímná pocta mne velmi dojala.

Kandidáti na místo starosty jsou po zkušebních volbách: mistr zámečnický **Weilguny**, **Anderl** Hans a **Resch** Moritz. Samozřejmě neočekávané události nelze vyloučit.

Počasí je mizerné, neustále prší a je zima. Růst nemůže vůbec nic. Včera dokonce padal sníh.

17.6.2019

Vegetace je nejméně o čtyři týdny zpožděná. Včera byla silná jinovatka. Když je bouřka, už jsme měli dvě, provází ji krupobití, které všechno rozmlátí. Uplynulé Svatodušní pondělí jsme byli v Kuří.

Tamní hasiči slavili 10. výročí své existence. Byl koncert s humornými přednesy a vzácnými požitky, jako máslo, tvaroh, rohlíky a slané tyčinky. Bylo tam asi 500 účastníků, většinou Benešovští. Všechno bylo dobře uspořádané, také vynikající obsluha.

Drobné byly zbytečné. Sklenice piva 1 korunu, rohlík 1 korunu, kousek másla 1 korunu, kozí sýr 1 korunu, atd. Zábava byla výjimečně velmi živá, také hudební přednesy moc hezké. Cizích hasičských sborů tam bylo 10 nebo 12, celkem asi 160 mužů.

Bei der am **20. 5.** abgehaltenen Bezirksschulrats-Sitzung wurde Josef **Kurek** einstimmig zum definitiven Oberlehrer in Deutsch-Beneschau ernannt.

Ich war ganz überrascht, als um 2 Uhr nachmittags der ganze Lehrkörper in der Schulkanzlei erscheint. Lehrer **Zazek** hält eine Ansprache an mich und alle beglückwünschen den neugebackenen Oberlehrer. War über diese einfache, aber aufrichtige Ehrung sehr ergriffen.

Kandidaten für den Bürgermeisterposten sind nach den Probewahlen: Schlossermeister **Weilguny**, **Anderl** Hans und **Resch** Moritz. Natürlich unvorhergesehene Zwischenfälle nicht ausgeschlossen.

Das Wetter ist miserabel, immerfort Regen und kalt. Wachsen kann gar nichts. Gestern fiel sogar Schnee.

17.6.1919

Die Vegetation ist um mindestens vier Wochen zurück. Gestern war ein starker Reif. Bildet sich ein Gewitter, wir hatten schon zwei, so ist Hagel dabei, der alles zerschlägt. Verflossenen Pfingstmontag waren wir in Hermannschlag.

Die dortige Feuerwehr feierte ihr 10-jähriges Bestehen. Es gab ein Konzert mit humoristischen Vorträgen und seltenen Genüssen, wie Butter, Topfen, Kipferln und Salzstangerln. Es waren an 500 Teilnehmer dort, zumeist Beneschauer. Alles war gut aufgezoogen, auch die vorzügliche Bedienung.

Kleingeld war überflüssig. Ein Glas Bier 1 Kr., ein Kipferl 1 Kr., ein Stückchen Butter 1 Kr., ein Ziegenkäse 1 Kr., usw. Die Unterhaltung war ausnahmsweise sehr anregend, auch die Musikvorträge sehr nett. Fremde Wehren waren 10 oder 12 dort, insgesamt an 160 Mann.

Jak se proslýchá, měli z toho obyvatelé Kuří více než 1000 Kč čistého zisku. To lze snadno vysvětlit, neboť vstup stál pro osobu, muže nebo ženu, 3 Kč. Bylo vidět, že peníze nemají žádnou hodnotu.

Vedle mne seděl řezník **Müller**; ten spořádal během čtvrt hodiny za 20 korun rohlíků, másla a sýra, přitom to zaléval nespočetnými sklenicemi piva.

A tak tomu bylo u všech stolů. Ani já jsem nebyl výjimkou. Při dnešní překerní finanční situaci se každý pokouší učinit s papírovými penězi to nejlepší, co může, než nastane kolaps.

Spolkový život se probudil ze spánku. Pěvecký spolek Lyra pilně zkouší každý čtvrtek.

Tělocvičný spolek cvičí dvakrát týdně. Ochotníci měli včera hodně navštívené hlavní shromáždění a volili nové funkcionáře, kde jsem se navzdory svému zdráhání stal předsedou. Příště bude uvedena divadelní hra „**Pension Schöller**“. Také o ostatních spolcích je slyšet.

Obecní volby se nekonaly, protože se ty tři strany dohodly. Kandidáti byli jmenováni bez souhlasu úřadu. Nyní se volba starosty vznáší ve vzduchoprázdnu.

Kdo se jím stane, **Schmoll**, **Weilguny**-zámečník nebo **Hacker**, to se rozhodne v několika málo dnech.

5.8.1919

Viktor **Kurek** byl v červenci v Německém Benešově, jak dlouho, není známo. Na včerejší schůzi okresní školské rady byl kolega **Herlinger** jmenován řídícím učitelem ve Vyšším Brodě. Musel to být velký boj s prelátem a jeho stoupenci. Inspektor ale zvítězil a **Herlingera** odvážně obhajoval.

Wie man hört, haben die Hermannschläger über 1000 Kr. Reingewinn gehabt, ist sehr erklärlich, denn die Festkarte kostete pro Person, Männlein oder Weiblein 3 Kr. Man hat gesehen, dass das Geld gar keinen Wert hat.

Neben mir saß Fleischhauer **Müller**; dieser verzehrte binnen einer Viertelstunde um 20 Kr. Kipferln, Butter und Käse, dabei die Anfeuchtung in Gestalt ungezählter Biergläser. So ging es bei allen Tischen zu. Ich selbst machte auch keine Ausnahme. Bei der heutigen prekären Finanzlage trachtet jeder mit dem Papiergelde das bestmögliche herauszuschlagen, bevor der Zusammenbruch eintritt.

Das Vereinswesen ist vom Schlaf erwacht. Gesangsverein Lyra hält jeden Dienstag fleißig Proben.

Der Turnverein übt zweimal die Woche. Dilettantenverein hat gestern eine zahlreich besuchte Hauptversammlung gehalten und neue Funktionäre gewählt, wobei ich trotz meines Sträubens Obmann wurde. Nächstens wird das Theaterstück „**Pension Schöller**“ aufgeführt. Auch die übrigen Vereine rühren sich.

Gemeindewahlen sind nicht durchgeführt worden, da die drei Parteien sich geeinigt haben. Die Kandidaten sind ohne Abstimmung der Behörde nominiert worden. Nun schwebt die Bürgermeisterwahl in der Luft. Wer wird es werden, **Schmoll**, **Weilguny**-Schlosser oder **Hacker**, das wird sich in wenigen Tagen entscheiden.

5.8.1919

Viktor **Kurek** war im Juli in Deutsch-Beneschau, wie lange, ist nicht bekannt. Bei der gestrigen Bezirksschulrats-Sitzung ist Kollege **Herlinger** zum Oberlehrer von Hohenfurth ernannt worden. Es muss einen großen Kampf gegeben haben mit dem Prälaten und seinem Anhang. Der Inspektor wurde aber Sieger und hat den **Herlinger**

Přestěhování představuje za současných poměrů velké obtíže.

Vojáci ubytovaní dosud ve škole, se mají přemístit někam jinam, ale kam, to neví nikdo.

Chudobinec je asi jediná možnost, má-li přijít ještě 100 mužů. S úklidem školy to bude také svízal, protože času není dost.

Dne **15., 16. a 17.8.** bude uvedena divadelní hra. Jsem zvědav, jak to dopadne. Představy o návštěvě a výběru peněz jsou velké, mám o tom ale velké pochybnosti.

27.8.1919

Maso není. Žijeme o bramborách a chlebu. Ve školní budově lomozí zedníci, truhláři a natěrači. Školní třídy budou uvedeny do pořádku. V neděli, dne **31.8.** je zápis a v pondělí, dne **1.9.** začíná vyučování. Zda bude všechno do té doby hotové, je otázka. Dva noví učitelé, Felix **Feresch** a Johann **Kastl** z Terčiny Vsi už ohlásili svůj služební nástup.

Kolega **Wilborg** požádal na základě lékařského vysvědčení o 9měsíční dovolenou, pan a paní **Fuß** jsou v současné době zde.

29.8.1919

Ve včerejším Úředním listě bylo oznámeno, že vyučování začne až **16.9.** Do té doby se nám podaří dokončit úpravu tříd. Dokonce na klenbě, kde je složeno dříví na zimu, pracuje několik zedníků.

Včera večer v ½ 10 vypukl v zadním traktu **Hoffelnerova** hostince požár. Byl to měšťanský večírek a lokál byl plný hostů. Hrál jsem právě s **Herlingerem**, **Fußem** a nadporučíkem **Neumannem** taroky, když

mannhaft verteidigt. Die Übersiedelung macht unter den derzeitigen Verhältnissen viel Kopfzerbrechen.

Die militärische Einquartierung in der Schule soll irgendwo anders untergebracht werden, aber wo, weiß niemand. Das Armenhaus ist wohl die einzige Möglichkeit, wenn noch 100 Mann dazukommen sollten. Mit der Schulreinigung wird es auch hapern, weil die Zeit zu kurz ist.

Am **15., 16. und 17.8.** wird das Theaterstück zur Aufführung gebracht. Bin neugierig, wie es ausfallen wird. Man macht sich große Vorstellungen über den Besuch und die Einnahme, was ich jedoch sehr in Zweifel ziehe.

27.8.1919

Fleisch gibt es keines. Wir leben von Kartoffeln und Brot. Im Schulhaus rumoren Maurer, Tischler und Anstreicher. Die Schulzimmer werden in Stand gesetzt. Sonntag, den **31.8.** ist die Einschreibung und am Montag, den **1.9.**, beginnt der Unterricht. Ob alles bis dahin fertig wird, ist fraglich. Zwei neue Lehrer, Felix **Feresch** und Johann **Kastl** aus Theresiendorf, haben schon ihren Dienstantritt gemeldet. Kollege **Wilborg** hat auf Grund eines ärztlichen Zeugnisses um einen 9-monatigen Urlaub angesucht. Herr und Frau **Fuß** sind zur Zeit hier.

29.8.1919

Im gestrigen Amtsblatt stand die Nachricht, dass der Unterricht erst am **16.9.** beginnt. So werden wir mit der Instandsetzung der Schulräume doch fertig werden. Sogar am Gewölbe, wo das Winterholz aufgestapelt wird, arbeiten einige Maurer.

Gestern Abend um ½ 10 entstand im rückwärtigen Trakt des Gasthauses **Hoffelner** ein Brand. Es war Bürgerabend und das Lokal mit Gästen angefüllt. Ich spielte gerade mit **Herlinger**, **Fuß** und

jedna z **Hoffelnerových** dcer vrazila křičíc do lokálu, s voláním: hoří, hoří. Od stolu už jsem zahlédl jasnou zář ve dvoře. Všichni vyběhli ven. **Hoffelnerova** služka si měla ve skříni posvítit svíčkou a od jiskry chytly šaty. Aniž by si toho všimla, skříň opět zavřela a šla spát.

Od skříně se požár rozšířil dál. Naštěstí bylo pohotově hodně rukou k hašení, ačkoliv už byl skoro propálen strop a v několika minutách by červený kohout zasáhl půdu.

Herlinger chtěl hořící skříň povalit a spálil si při tom ruku.

Hasiči přijeli rychle, takže mohl být požár rychle lokalizován.

Hydrant ale selhal. Někde ve vodovodu od pramene na kopci je nějaká závada a voda teče pod příliš malým tlakem. Známa benešovská lehkovážnost ze strany obce a také hasičů.

Jak často jsem na to poukazoval, že je nutno provádět kontroly hydrantů, ale to kážu do hluchých uší.

Nyní si musejí hasiči vyslechnout oprávněné výtky. Kdyby byl oheň objeven jen o několik minut později, nebo kdyby se to stalo jiný den, vyhořela by nejenom **Hoffelnerova** usedlost, ale i mnoho sousedních budov, protože zadní trakty těchto stavení jsou plné obilí.

Od včerejška tu máme zase tíživé horko. **Herlinger** byl ve Vyšším Brodě a přijel domů v rozjařené náladě.

Proti jeho jmenování byl totiž podán rekurz k zemské školské radě. Kdo tak učinil, to nikdo dosud neví.

Oberleutnant **Neumann** Tarok, als eine **Tochter** des **Hoffelner** schreiend ins Gastzimmer, mit dem Rufe: Feuer, Feuer hereinstürzte. Vom Tische sah ich schon den hellen Schein im Hofe. Alles lief hinaus. Das **Dienstmädchen** vom **Hoffelner** hatte im Kasten (Schrank) mit einer Kerze hinein geleuchtet, wobei ein Funke die Kleider entzündete. Ohne es zu bemerken, schloss sie den Kasten wieder zu und ging schlafen. Vom Kasten verbreitete sich der Brand weiter. Zum Glück waren viele Hände zur Dämpfung da, obwohl schon der Plafond beinahe durchgebrannt war und in wenigen Minuten hätte der rote Hahn den Dachboden ergriffen. **Herlinger** hat den brennenden Kasten umstürzen wollen und hat sich dabei die Hand verbrannt. Da die Feuerwehr schnell da war, konnte der Brandherd zum Glück rasch lokalisiert werden.

Allerdings versagte der Hydrant. Irgendwo in der Hochquell-Wasserleitung ist ein Defekt und das Wasser hatte einen zu geringen Druck. Der bekannte Beneschauer Leichtsinn seitens der Gemeinde und auch der Feuerwehr. Wie oft habe ich darauf hingewiesen, man soll Hydranten-Proben abhalten, aber man predigt tauben Ohren.

Jetzt muss die Feuerwehr die gerechtfertigten Vorwürfe hören. Wäre der Brand nur wenige Minuten später entdeckt worden oder wäre es an einem anderen Tag geschehen, so würde nicht nur das Anwesen des **Hoffelner**, sondern viele Nachbargebäude auch abgebrannt sein, da die Hintertrakte dieser Gebäude voll mit Getreide angefüllt waren.

Seit gestern haben wir wieder eine erdrückende Hitze. **Herlinger** war in Hohenfurth und ist ganz entzückt heimgekehrt.

Es ist nämlich gegen seine Ernennung beim Landesschulrate der Rekurs ergriffen worden. Wer das getan hat, weiß man noch nicht.

Machinace komunistické frakce v domobraně jsou skutečně pobuřující. Doufáme, že s tímto zlořádem někdo brzy zatočí.

10.9.1919

Česká armáda má být každým dnem odvolána a škola bude konečně zase bez vojáků.

Místo nich ale přijde opět nějaká rota 71. pluku (200 mužů). Tito budou však ubytováni v chudobinci a v Stifterově mlýně (Stiftermühle).

Mimořádné novinky by byly: založení Konzumu. Obchodní prostor bude u Bernharda **Mayera**, s paní **Maschek** jako účetní.

Obyvatelstvo projevuje nadšení nad tímto podnikem socialistů. Prodejci samozřejmě nikoli.

Maso úplně zmizelo. Řezníci prodávají pouze anglické konzervy, a tu a tam pašované a úplně nebo napolo zdechlá zvířata.

Československá komise pro akce dětské sociální péče mě téměř donutila ke spolupráci, a proto jsem činný u místní komise jako sekretář, což nepatří k příjemným stránkám života. Mám toho se školou až nad hlavu.

Dnes byli chyceni dva zloději. Poctili několik domů svojí návštěvou. Nejlepší ale na tom je, že to jsou oba synové sedláka **Reitingera** v Kamenici (Hennberg), který je jedním z nejlépe situovaných zemědělců. Umíš si představit, jaká ostuda to pro staré je.

Počasí je velmi příjemné, dnes je krásný letní den.

Tělovýchovný věneček byl hojně navštíven. Čistý zisk činil 1 000 Kč.

Die Machenschaften der kommunistischen Fraktion in der Volkswehr sind wirklich empörend. Hoffentlich wird mit dem Unfug aufgeräumt werden.

10.9.1919

Das tschechische Militär soll jeden Tag abberufen werden und das Schulhaus wird endlich wieder soldatenrein. Allerdings kommt wieder eine Kompanie des 71. Regimentes (200 Mann) an ihre Stelle. Diese werden aber im Armenhaus und in der Stiftermühle einquartiert.

Besondere Neuigkeiten wären: Gründung eines Konsumvereins. Das Geschäftslokal wird beim Bernhard **Mayer** sein, mit Frau **Maschek** als Buchhalterin.

Die Bevölkerung ist entzückt über dieses Unternehmen der Sozialisten. Die Kaufleute natürlich nicht.

Fleisch hat gänzlich aufgehört. Nur englische Konserven verkaufen die Fleischhauer, und hie und da geschmuggeltes, halb oder ganz krepierendes Vieh.

Die Tschechoslovakische Kinderfürsorge-Aktions-Kommission hat mich beinahe gezwungen mitzutun und so bin ich beim Ortskomitee als Sekretär tätig, was nicht gerade zu den Annehmlichkeiten des Lebens gehört. Ich habe übergenug mit der Schule zu tun.

Heute wurden zwei Diebe gefangen. Sie haben einige Häuser mit ihrem Besuch beehrt. Das schönste aber dabei ist: es sind die beiden Söhne des Bauers **Reitinger** in Hennberg, welcher einer der bestsituierten Landwirte ist. Kannst dir denken, welche Schande das für die Alten ist.

Das Wetter ist sehr angenehm, heute ist ein herrlicher Sommertag.

Das Turnerkränzchen war sehr gut besucht. Hatten 1 000 Kr. Reingewinn.

21.9.1919

Budova školy je od 17.9. bez vojska. Doposud nemáme žádné nové okupanty.

Za to ale pohraniční obce jako Nové Hrady, Terčina ves a Cetviny. V malých Cetvinách je 250 mužů. Češi smíšení s Cikány a podobným materiálem.

Nový lesní správce na Žofíně, jakýsi pan **Engel**, byl před několika dny postřelen. Svě místo nezastával ještě ani tři dny a byl na cestě domů ze své služební obchůzky ze Stříbrných Hutí, když na něj asi kolem 1/2 7 večer zavolal jeden český hlídkující, který ihned poté střílel.

Zhroutil se k zemi, zasažen do břicha, načež hlídka na něj vystřelila ještě jednou a pak se vzdálila.

Teprve za hodinu ho našli dřevorubci a přinesli na Žofín.

Dr. **Hein** z Budějovic byl telefonicky zpraven a operace se zdařila.

Už se mu daří lépe. Místní lidé jsou kvůli tomuto incidentu velmi pobouřeno.

Minulý týden byla zřízena pobočka Konzumu. Asi 300 obyvatel se stalo členy. Též já s vkladem 100 Kč.

Při dnešní zakládající schůzi mě chtěli zvolit do dozorčí rady, ale funkci jsem nepřijal, protože na to nemám vůbec čas. Na můj návrh byl zvolen kolega **Zacek**.

Obchodníci jsou kvůli založení velmi popuzení, ale není to nic platné, svévolnému vyhánění cen do výše bude učiněn konec.

Už to volalo do nebes, co tady obchody prováděly. Všude v okolí bylo zboží kvalitnější a levnější. Je nutno vyčkat, jak se budou věci vyvíjet dál. Moritz **Resch** je hlavní osoba a zdá se, že věci velmi dobře rozumí.

21.9.1919

Das Schulhaus ist seit 17.9. militärrein. Neue Besatzung haben wir bisher nicht. Dafür aber die grenznahen Orte, wie Gratzen, Theresiendorf und Zettwing. In dem kleinen Zettwing liegen 250 Mann. Tschechen untermischt mit Zigeunern und ähnlichem Material.

Der neuer Forstverwalter auf Sophienschloss, ein Herr **Engel**, wurde vor einigen Tagen angeschossen. Er war kaum drei Tage auf seinem Posten, und war auf einem Dienstgang von Silberberg nach Hause, als er gegen 1/2 7 Uhr abends von einem tschechischen Posten angerufen wurde, der sofort danach schoss. Er stürzte, in den Bauch getroffen, zu Boden, worauf der Posten noch einmal auf ihn schoss und sich dann entfernte.

Erst nach einer Stunde fanden ihn Holzhauer und brachten ihn nach Sophienschloss. Dr. **Hein** aus Budweis wurde telefonisch berufen und die Operation gelang. Es geht ihm schon besser. Die Bevölkerung ist über den Vorfall sehr erregt.

Vorige Woche wurde die Konsumfiliale errichtet. Etwa 300 Einwohner sind derselben beigetreten. Auch ich mit einer Einlage von 100 Kr. Bei der heutigen gründenden Versammlung wollte man mich in den Aufsichtsrat wählen, aber ich nahm das Amt nicht an, da ich keine Zeit dafür habe. Auf meinen Antrag wurde Kollege **Zacek** gewählt.

Die Kaufleute sind über die Gründung sehr aufgebracht, aber es nützt nichts, der willkürlichen Preistreiberei wird ein Ende gemacht. Es war schon himmelschreiend, was die Geschäfte hier trieben. Überall in der Umgebung waren die Waren besser und billiger. Man muss abwarten, wie die Sache weiter geht. Moritz **Resch** ist der Hauptmacher und es scheint, dass er die Sache gründlich versteht.

Vodovod z pramene na kopci (Hochquell-Wasserleitung) má příliš malý tlak a hydranty nefungují. Je tu jeden inženýr, aby odstranil závadu, ale poškozené místo v potrubí se nedá tak snadno nalézt.

Ještě to bude stát mnoho námahy a obětí, než se zase vše uvede do pořádku.

Od včerejška se změnilo počasí, sněží a úroda ještě není úplně sklizena.

Bohužel končí rok 1919 tímto dopisem. Také dopisy z roku 1920 začínají teprve červencovým datem. Již během roku 1919 si Josef Kurek hořce stěžuje na nespolehlivost české pošty.

Mnohé dopisy jednoduše zmizely. Kvůli cenzuře nemohl ani úplně o všem psát. Krom toho napsal mnoho pohlednic, které se nedochovaly. Ty začínají až v říjnu 1920.

Die Hochquell-Wasserleitung hat einen zu geringen Druck und die Hydranten funktionieren nicht. Ein Ingenieur ist hier, um den Schaden zu beheben, aber die schadhafte Stelle in der Leitung ist nicht leicht zu finden. Es wird noch viel Mühe und Opfer kosten, bis alles wieder in Ordnung ist.

Seit gestern hat sich das Wetter geändert. Es schneit, und die Ernte ist noch nicht ganz eingebracht.

Leider endet das Jahr 1919 mit diesem Brief. Auch die Briefe des Jahres 1920 beginnen erst im Juli. Schon während des Jahres 1919 beklagte sich Josef Kurek bitter über die Unzuverlässigkeit der Tschechischen Post. Viele Briefe verschwanden einfach. Wegen der Zensur konnte er auch so manches nicht schreiben. Außerdem hat er viele Postkarten geschrieben, die bisher nicht aufbewahrt wurden. Diese beginnen erst ab Oktober 1920.

Přepis z originálu rukopisu: Rosi Rathmann (roz. Hoffelner) a Burkhard Rathmann; text poskytl Willi Sonnberger, Linz, původně pocházející z Německého Benešova (dnes Benešov nad Černou), nar. 12.1.1929 (rodiče: Karl a Anna Sonnberger, roz. Hoffelner) a František Opelka, Kaplice, původně z Benešova n.Č.

Transkription aus dem handschriftlichen Original: Rosi Rathmann (geb. Hoffelner) und Burkhard Rathmann, zur Verfügung gestellt: Willi Sonnberger, Linz, ursprünglich aus D.-Beneschau, geb. am 12.1.1929 (Eltern: Karl und Anna Sonnberger, geb. Hoffelner) und František Opelka, Kaplice, ursprünglich aus Benešov n.Č.

Překlad do češtiny: Helga Grimmová, Třeboň, spolupráce Bernhard Riepl, Kaplice